

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت اقتصاد
ریاست زراعت و انکشاف دهات

گزارش چگونگی تطبیق پروژه های انکشافی سکتور زراعت و انکشاف دهات

سال مالی 1399

فهرست مطالب

صفحه	عناوین
2	فهرست مطالب
3	پیشگفتار
3	خلاصه گزارش سکتوری
3	1- تحولات اخیر انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور
6	3- دست‌آورد های کلیدی سکتور:
6	4- چالش های مشخص
6	5- پیشنهادات مشخص
7	1- مقدمه
8	2- میتودولوژی
8	3- تحلیل مختصر سکتوری
10	3.1 گراف ها و چارت های اساسی گزارشدهی
12	انطباق دهی شاخص های اهداف انکشاف پایدار (SDGs) با دست آورد های برنامه های وزارت احیا و انکشاف دهات
13	انطباق دهی شاخص های ANPDF با اهداف و دست آورد های پروژه های انکشافی وزارت احیا و انکشاف دهات
14	4. علل و عوامل عمده مصارف پائین بودجه انکشافی
14	5. ایجاد شغل برای مردم و فعالیت های مرتبط به موضوع اشتغال زائی
14	8. تحلیل و ارزیابی موثریت و مثمریت مصرف بودجه انکشافی سکتور
15	9. تحلیل پیشرفت شاخص ها
15	انطباق دهی شاخص های ASDGs و ANPDF
17	انطباق دهی شاخص های ANPDF با اهداف و دست آورد های پروژه های انکشافی وزارت احیا و انکشاف دهات
17	11. دستاورد های عمده سکتور زراعت و انکشاف دهات
19	12. چالش های عمده
19	13. پیشنهادات
20	منابع و ماخذ:

پیشگفتار

تأمین نیازی های غذایی و مصوئیت غذایی یکی از دغدغه های مهم در بین جوامع بشری میباشد که برآوردن ساختن این نیاز ها در راس برنامه های دولت های جهان قرار دارد، اکثر کشور های در حال توسعه این نیاز ها را از طریق فعالیت های زراعت بر آورده می سازند. بر این اساس زراعت به منظور نیل به مصوئیت غذایی از اهمیت ویژه بر خوردار است، مخصوصاً کشور های انکشاف نیافته و در حال توسعه که متکی به تولیدات زراعت هستند، باید پالیسی های مدون را روی دست گیرند تا نیاز مندی های اولیه غذایی خویش را مرفوع سازند.

افغانستان کشوری است که اکثریت تولیدات غذای خویش را از طریق زراعت تأمین میکند و هم چنین اکثریت مردم این کشور در فعالیت های زراعتی مشغول کار هستند، بنا براین اهمیت زراعت بیشتر محرز میگردد. رشد اقتصادی، اشتغال و در آمد های ارزی افغانستان از طریق محصولات زراعتی میسر است به همین اساس دولت جمهوری اسلامی افغانستان توجه ویژه ی به بخش زراعت معطوف داشته است تا نیاز های اولیه غذایی مردم تأمین گردد. با توجه به نیروی کار جوان وافر و شرایط محیطی مناسب برای فعالیت های زراعتی، کشور قادر خواهد بود که زراعت توسعه یافته و زمنیه اشتغال و درآمد مردم فراهم نماید و سعی گردد تا در توسعه زراعت پایدار و بهبود کمی و کیفی محصولات زراعتی توجه بیشتر صورت گیرد تا توسعه پایدار اقتصادی جامعه نیز مقذور گردد.

خلاصه گزارش سکتوری

سکتور زراعت و انکشاف دهات طی ربع چهارم سال مالی 1399 مجموعاً دارای 609 میلیون دالر بودجه داشته که از آنجمله 218 میلیون دالر آن اختیاری و 392 میلیون دالر آن غیر اختیاری میباشد که مبلغ 514 میلیون دالر را در سال مالی 1399 بمصرف رسانیده است که 85 فیصد کل بودجه را نشان میدهد.

1- تحولات اخیر انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور

- افزایش تولید گندم از (4.89) میلیون تن سال 1398 به (5.1) میلیون تن سال 1399؛
- افزایش ساحه تحت کشت میوه جات در سال 1399 به 263.691 هزار هکتار که این رقم بیشتر از هدف تعیین شده 230 هزار هکتار سال 1400 می باشد؛
- نقش ولایت کندز در تامین امنیت غذایی، تغذیه و مصونیت غذایی در سطح کشور با توجه به ۵۴ هزار و ۲۳۰ هکتار شالیزار و تولید ۲۲۷ هزار و ۷۶۶ متریک تُن تولید برنج؛
- تولید نزدیک به ۱۰ میلیون و ۴۵۰ هزار جوجه مرغ گوشتی در ولایت بلخ و عرضه 15 تن گوشت مرغ روزانه به مارکیت؛
- افزایش 12 درصدی تولید جلغوزه ، مجموع تولید جلغوزه امسال ۲۴ هزار تُن میباشد؛
- احداث و احیاء 4630 هکتار باغ های متراکم ونیمه متراکم در 34 ولایت کشور؛

- تولید 980 هزار متریک تن انگور در سراسر کشور؛
- تولید ۲۶،۹ تُن عسل در ولایت کاپیسا، ۲۰۰ تُن عسل در این هرات و حدود ۵۰۰ تُن عسل در ولایت ننگرهار؛
- ساخت ۳۵۰ فارم ماهی پروری تولیدی و تکثیری در ۳۴ ولایت از طریق وزارت زراعت، آبیاری و مالداري و سکتور خصوصی؛
- افزایش اراضی تحت کشت آبی از 2282.7 هزار هکتار سال 1398 به 2355.832 هزار هکتار سال 1399؛
- افزایش ساحه تحت کشت للمی از 1076.8 هزار هکتار سال 1398 به 1329.203 هزار هکتار سال 1399؛
- کاهش در مصئونیت غذایی فیصدی نفوس که کمتر از 2100 کیلو کالوری اخذ مینمایند از 44.6 فیصد سال 1394 به 31.4 فیصد سال 1398؛
- بسیج 389 شورا انکشافی قریه؛
- انتخاب 435 شورا انکشافی قریه؛
- تکمیل نمودن 563 پلان های انکشافی قریه.

2- دریافت های کلیدی سکتور

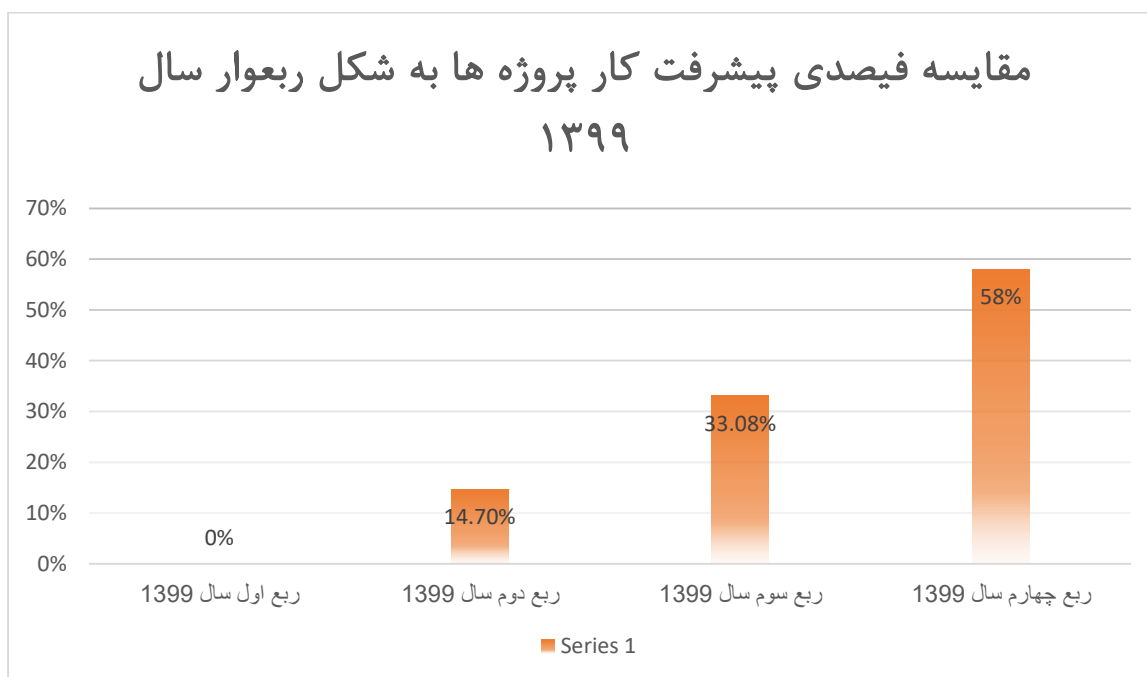
- بیان وضعیت پروژه ها همراه با دریافت ها، کاستی ها و فرصت ها، در سکتور؛
- سکتور زراعت و انکشاف دهات طی ربع چهارم سال مالی 1399 مجموعاً دارای 609 میلیون دالر بودجه داشته که از آنجمله 218 میلیون دالر آن اختیاری و 392 میلیون دالر آن غیر اختیاری میباشد که مبلغ 514 میلیون دالر را در سال مالی 1399 بمصرف رسانیده است که 85 فیصد کل بودجه را نشان میدهد.

سکتور زراعت ظرفیت ایجاد فرصت های بیشتری بالقوه شغلی را داشته و این سکتور زمینه جذب نیروی کار، سهم زنان در فعالیت های زراعتی و سایر طبقات محروم همچو (فقرا، دهاقین بدون زمین و کوچی ها) را مساعد ساخته و در کاهش فقر و تامین امنیت غذایی در مناطق روستایی کشور سهم بارز را دارا میباشد ولی سکتور های دیگر به تناسب سکتور زراعت در روستاها فاقد ظرفیت های بالقوه اشتغال زایی است و زمینه اشتغال برای جامعه دهاتی در آنها محدود می باشد

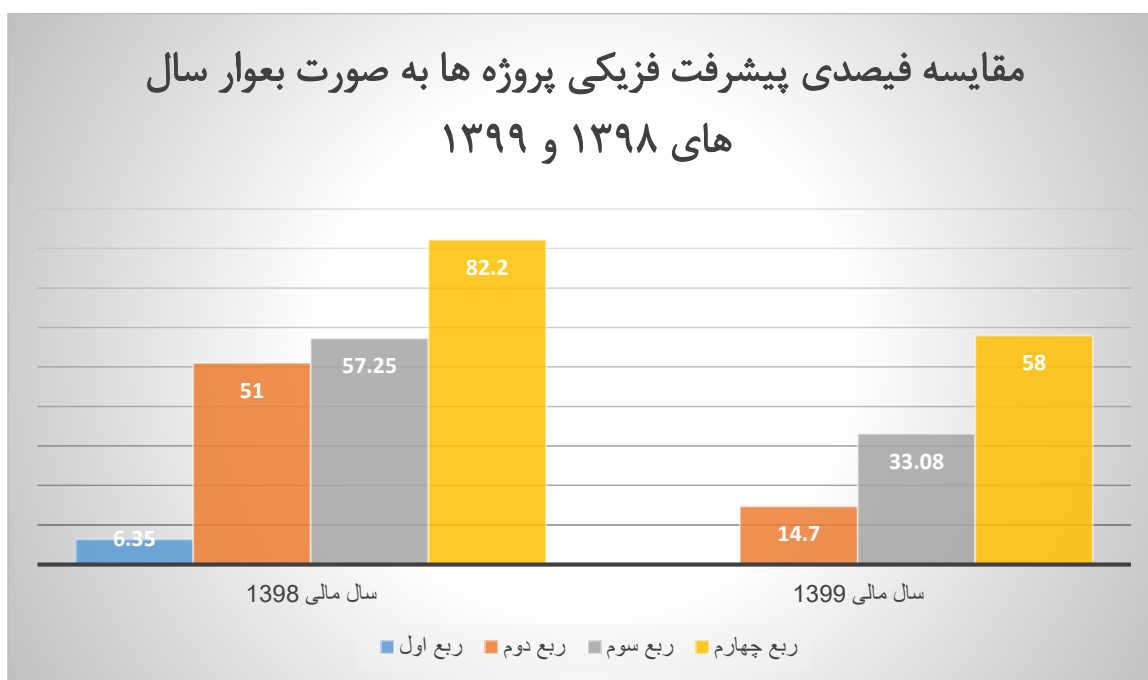
زراعت افغانستان وابستگی به شرایط اقلیمی و بارندگی دارد که توجه بیشتر در مهار آب های سطحی صورت گیرد و در مهار نمودن و مدیریت آب های فراوان که در اختیار داریم، توجه جدی مبذول گردد تا زراعت افغانستان از وابستگی به شرایط اقلیمی بیرون آید و به اعمار بندهای آبیاری، بند های آبگردان، بندهای ذخیره، آب ریزه ها، حفر کانان های آبیاری، تنظیم منابع آبی و تغییر سیستم های عنعنوی آبیاری و ترویج سیستم های عصری آبیاری اقدامات جدی روی دست گرفته شود که این خود باعث تشویق دهاقین به کشت محصولات زراعتی شده همچنان باعث تغذیه آب های تحت الارضی نیز خواهد گردید زراعت یک فرصت خوب و مناسب برای سرمایه گذاری در افغانستان میباشد ولی آنچنان سرمایه گذاری که توقع میرفت در سکتور زراعت صورت نگرفته است زیرا سرمایه گذاران خارجی و داخلی به نسبت فراهم آوری تسهیلات ناچیز از جانب ارگانهای ذیربط و هم چنان به نسبت شرایط ناگوار امنیتی علاقه مندی

به سرمایه گذاری نگرفته و حتی باعث فرار سرمایه از کشور نیز گردیده است بناً ایجاب می نماید تا غرض تشویق ایشان زمینه های بیشتر تسهیلات سرمایه گذاری در کشور فراهم گردد.

گراف 1: مقایسه فیصد پیشرفت کار پروژه ها به صورت ربعوار و همچنان ربعوار سال های مالی 1398 و 1399

گراف 2: مقایسه فیصدی پیشرفت فیزیکی پروژه به صورت ربعوار سال های 98 و 99

گراف فوق بیان کننده فیصدی پیشرفت کار پروژه های انکشافی بشکل مقایسوی سال های مالی 1398-1399 میباشد با در نظر داشت کار فزیکوی پروژه های انکشافی در هر چهار ربع سال 1398 بیشتر از پیشرفت کار فزیکوی پروژه های انکشافی سال 1399 میباشد.

3- دستآورد های کلیدی سکتور:

- تولید نزدیک به ۱۰ میلیون و ۴۵۰ هزار جوجه مرغ گوشتی در ولایت بلخ و عرضه 15 تن گوشت مرغ روزانه به مارکیت؛
- ایجاد (2843978) فرصت های شغلی شامل (1214719) شغل مرد و (1629259) شغل زن؛
- ساخت 186 کوشمش خانه ها به هزینه ۱۵۹ میلیون افغانی در ولایت های کابل، پکتیکا، لوگر و غزنی که هر یک این کوشمش خانه ها گنجایش ۱۲ تا ۱۵ تُن کوشمش را دارد؛
- بهره برداری 1068 ذخیره گاه کچالو و پیاز در ولایات ننگرهار، دایکندی، میدان وردک، کابل پکتیا، بغلان، بامیان و نیمروز و به تفکیک ولایات؛
- بسیج 389 شورا انکشافی قریه
- انتخاب 435 شورا انکشافی قریه
- تکمیل نمودن 563 پلان های انکشافی قریه
- تعدیل قانون تنظیم امور زمینداری.
- تعدیل قانون استملاک.
- تعدیل پالیسی ملی زمین و منظوری آن از سوی جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان.
- تدوین استراتیژی تطبیقی پالیسی ملی زمین و منظوری آن از سوی جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان.

4- چالش های مشخص

- شیوع مرض کرونا باعث گردیده تا فعالیت ها کاهش یابد؛
- مسدود شدن بنادر و راه های تجارتی از جانب کشور های همسایه هنگام رفع حاصل محصولات زراعتی افغانستان؛
- کمبود مارکیت محلی برای قالین های بافته شده توسط عودت کننده گان؛
- عدم موجودیت زیر ساخت ها و منازل مسکونی مناسب و کافی برای اقامت گزیدن عودت کنندگان در مناطق مسکونی اولیه شان.

5- پیشنهادات مشخص

- هماهنگی و بستن تفاهمنامه ها با همسایه ها برای اجازه صادرات محصولات زراعتی افغانستان به آن کشور ها در طول سال،
- ایجاد سهولت ها برای بیشتر نمودن مارکیت های محلی
- ایجاد زیر ساخت ها

1- مقدمه

با افزایش روز افزون جمعیت، نیازها به تولیدات زراعتی و مواد غذایی نیز افزایش می یابد، در کشور های توسعه نیافته و زراعتی، بخش زراعت مهم ترین منبع درآمد و تولید مواد غذایی به شمار می رود. افغانستان نیز کشوری است که زراعت یکی از بخش های مهم اقتصادی آن است. زراعت در این کشور از ظرفیت بالقوه مهم برای بیکاری، کاهش فقر و تامین مصوونیت غذایی برخوردار است. در سال 1398 در تولید ناخالص داخلی 25.52 فیصد سهم داشته و ارزش افزوده آن بالغ به 354.6 میلیارد افغانی بوده و رشد آن به میزان 20.79 فیصد رسیده است که عامل اصلی رشد این سکتور افزایش تولید گندم در این سال محسوب میگردد. سهم زراعت در ارزش صادرات کشور در این سال 733 میلیون دالر بوده که 84.9 فیصد از مجموع صادرات را در بر میگیرد، بیشترین بخش صادرات محصولات زراعتی را، میوه جات تازه و خشک 44.8 فیصد و نباتات طبی 21 فیصد تشکیل داده است.

در این گزارش تمرکز در باره چگونگی مصارف مالی و پیشرفت فیزیکی پروژه های انکشافی وزارت های ها وادارات ذیربط سکتوری معطوف گردیده که وزارت محترم زراعت، آبیاری و مالداری طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ 189.27 میلیون دالر در بودجه انکشافی خویش به شکل اختیاری و غیر اختیاری برای 34 پروژه منظوری دارد و 78.22 فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصارف ربع چهارم سال مالی 1398 مصارف پروژه ها 18 فیصد کاهش را در نشان می دهد، وزارت احیاء و انکشاف دهات طی ربع چهارم سال مالی 1399 در 14 پروژه دارای AFG کود خویش جمعاً مبلغ 409 میلیون دالر بودجه داشته که از مجموع بودجه متذکره مبلغ 360 میلیون دالر را در پروژه های خویش به مصرف رسانیده که نشان دهنده 88 فیصد کل بودجه آن وزارت میباشد. معینیت مبارزه علیه مواد مخدر طی ربع چهارم سال مالی 1399 در 5 پروژه خویش جمعاً مبلغ 0.21 میلیون دالر بودجه داشته که از مجموع بودجه متذکره مبلغ 0.134 میلیون دالر را در پروژه های خویش به مصرف رسانیده که نشان دهنده 63 فیصد کل بودجه معینیت مبارزه علیه مواد مخدر میباشد، معینیت اراضی وزارت شهر سازی طی ربع چهارم سال مالی 1399 در 4 پروژه خویش جمعاً مبلغ 10.3 میلیون دالر بودجه داشته که مبلغ 5.9 میلیون دالر آنرا مصرف نموده است.

همچنان این گزارش از چگونگی انطباق دهی شاخص های اهداف انکشافی پایدار (SDGs) و (ANPDF) و میزان اشتغال زایی را نیز مورد بحث قرار داده که به اساس گزارشات وزارت زراعت در سال 1399 حدود 5.1 میلیون تن گندم تولید گردیده است. گندم مورد نیاز سالانه کشور به 6.49 میلیون تن میباشد و در صورت که وزارت زراعت در سال 1400 مقدار 0.8 میلیون تن به تناسب تولید نماید به هدف تعیین شده چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF) خواهد رسید. با در نظر داشت محاسبه پروژه های وزارت محترم زراعت به طور مجموعی 80,406 فرصت های شغلی را ایجاد کرده که 71,125 شغل آن

شامل مرد و 9,281 شغلی است که برای زنان ایجاد گردیده است. میزان اشتغال زایی توسط وزارت احیاء و انکشاف به تناسب سایر وزارت ها بلند بوده؛ برای 315,790 تن شغل ایجاد نموده است.

علاوه بران دست آورد های عمده سکتور زراعت و انکشاف دهات طی سال 1399، چالش ها و مشکلات و راهکار های پیشنهادی در این گزارش منعکس گردیده است.

2- میتودولوژی

این گزارش در مطابقت به مقررہ تنظیم اجراء و فعالیت های وزارت اقتصاد به هدف جمع آوری ارقام، معلومات کمی و کیفی، تحلیل ارقام، خلاصه سازی، منعکس ساختن چگونگی اجراءات پروژه های انکشافی (پیشرفت مالی، پیشرفت فزیک، نواقص و دستاورد) و گزینه های رسیدن به شاخص های اهداف انکشاف پایدار ASDGs، چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان ANPDF، استراتیژی افغانستان مولد طی ربع چهارم سال مالی 1399 با ارایه نظریات اصلاحی و پیشنهادات مشخص غرض تصمیم گیری به مقام محترم وزارت اقتصاد ترتیب گردیده است.

3- تحلیل مختصر سکتوری

سکتور زراعت و انکشاف دهات طی ربع چهارم سال مالی 1399 مجموعاً دارای 609 میلیون دالر بودجه داشته که از آنجمله 218 میلیون دالر آن اختیاری و 392 میلیون دالر آن غیر اختیاری میباشد که مبلغ 514 میلیون دالر را در سال مالی 1399 بمصرف رسانیده است که 85 فیصد کل بودجه را نشان میدهد.

پروژه های سکتور زراعت و انکشاف دهات در سال مالی 1399 به شاخص های که قبلاً تعیین گردیده بود رسیده و مطابقت با شاخص های اهداف انکشافی پایداری افغانستان دارد.

وزارت محترم زراعت، آبیاری و مالداري طی ربع چهارم سال مالی 1399 مبلغ 189.27 میلیون دالر در بودجه انکشافی خویش به شکل اختیاری و غیر اختیاری برای 34 پروژه منظوری دارد و 78.22 فیصد مجموع بودجه منظور شده خویش را به مصرف رسانیده است که در مقایسه به مصارف ربع چهارم سال مالی 1398 مصارف پروژه ها 18 فیصد کاهش را در نشان می دهد، وزارت احیاء و انکشاف دهات طی ربع چهارم سال مالی 1399 در 14 پروژه دارای AFG کود خویش جمعاً مبلغ 409 میلیون دالر بودجه داشته که از مجموع بودجه متذکره مبلغ 360 میلیون دالر را در پروژه های خویش به مصرف رسانیده که نشان دهنده 88 فیصد کل بودجه آن وزارت میباشد. معینیت مبارزه علیه مواد مخدر طی ربع چهارم سال مالی 1399 در 5 پروژه خویش جمعاً مبلغ 0.21 میلیون دالر بودجه داشته که از مجموع بودجه متذکره مبلغ 0.134 میلیون دالر را در پروژه های خویش به مصرف رسانیده که نشان دهنده 63 فیصد کل بودجه معینیت مبارزه علیه مواد مخدر میباشد، معینیت اراضی وزارت

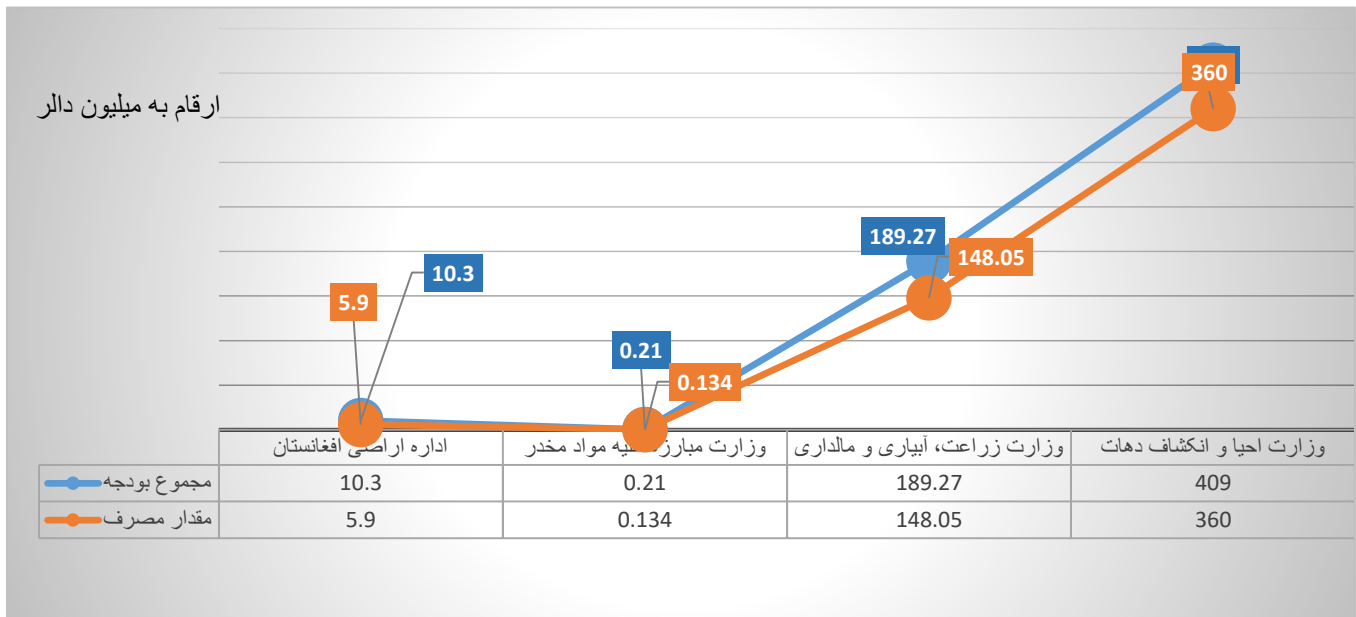
شهر سازی طی ربع چهارم سال مالی 1399 در 4 پروژه خویش جمعاً مبلغ 10.3 میلیون دالر بودجه داشته که مبلغ 5.9 میلیون دالر آنرا مصرف نموده است.

جدول 1: وضعیت پروژه های انکشافی سکتور زراعت و انکشاف دهات طی ربع سوم سال مالی 1399¹

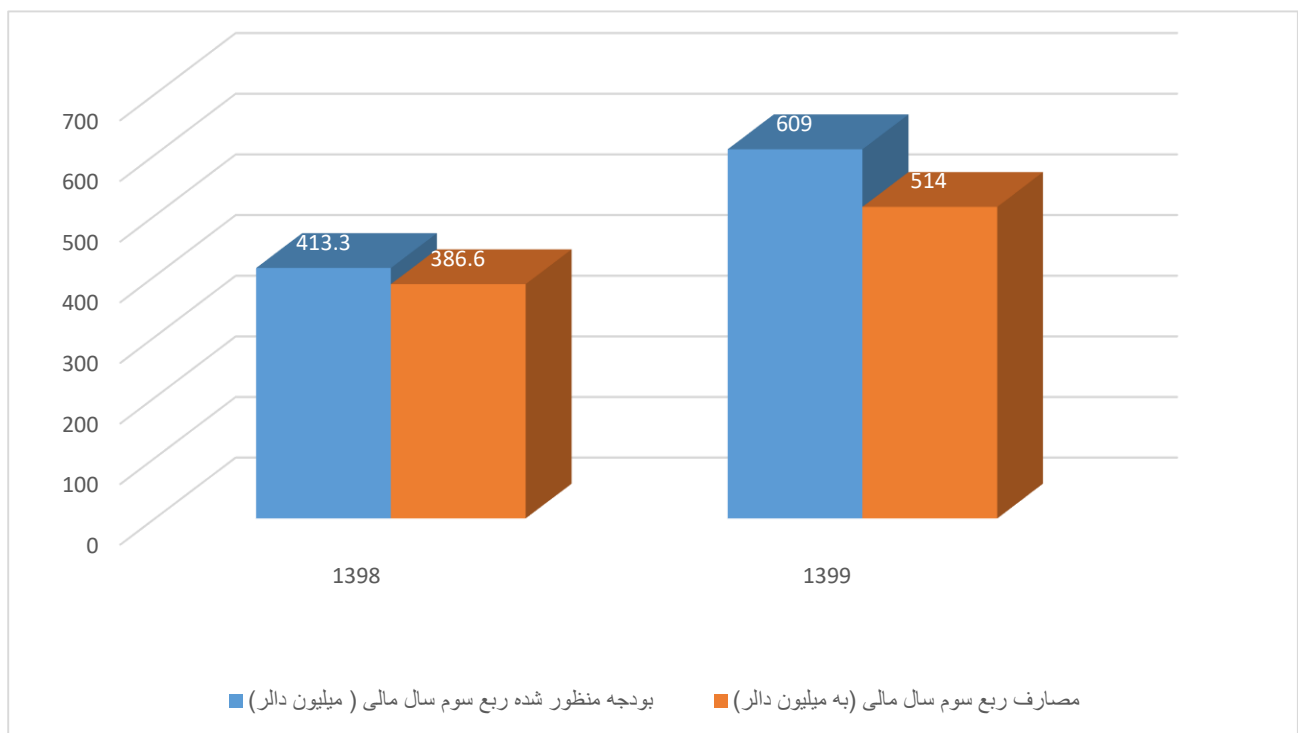
چگونگی تحقق بودجه انکشافی (ارقام به میلیون دالر)					وضعیت پروژهها							
فیصدی مصرف	مصرف بودجه	مجموع	غیر اختیاری	اختیاری	فیصدی پیشرفت کار	آغاز نگرديده	متوقف	پروسه تدارکاتی	تحت کار	تکمیل	تعداد پروژه	واحد بودجوى
78.22	148.05	189.27	88.31	100.95	73	0	2	0	27	7	36	وزارت زراعت، آبیاری و مالدارى
88	360	409	298	111.3	63.5	0	1	0	13	0	14	وزارت احیاء و انکشاف دهات
63	0.134	0.21	0.0067	0.134	20		3		1	1	5	معینیت مبارزه علیه مواد مخدر وزارت داخله
57	5.9	10.3	5.2	5.2	75				4		4	معینیت اراضی وزارت شهر سازی
85	514	609	392	218	58		3		45	8	59	مجموع

3.1 گراف ها و چارت های اساسی گزارشدهی

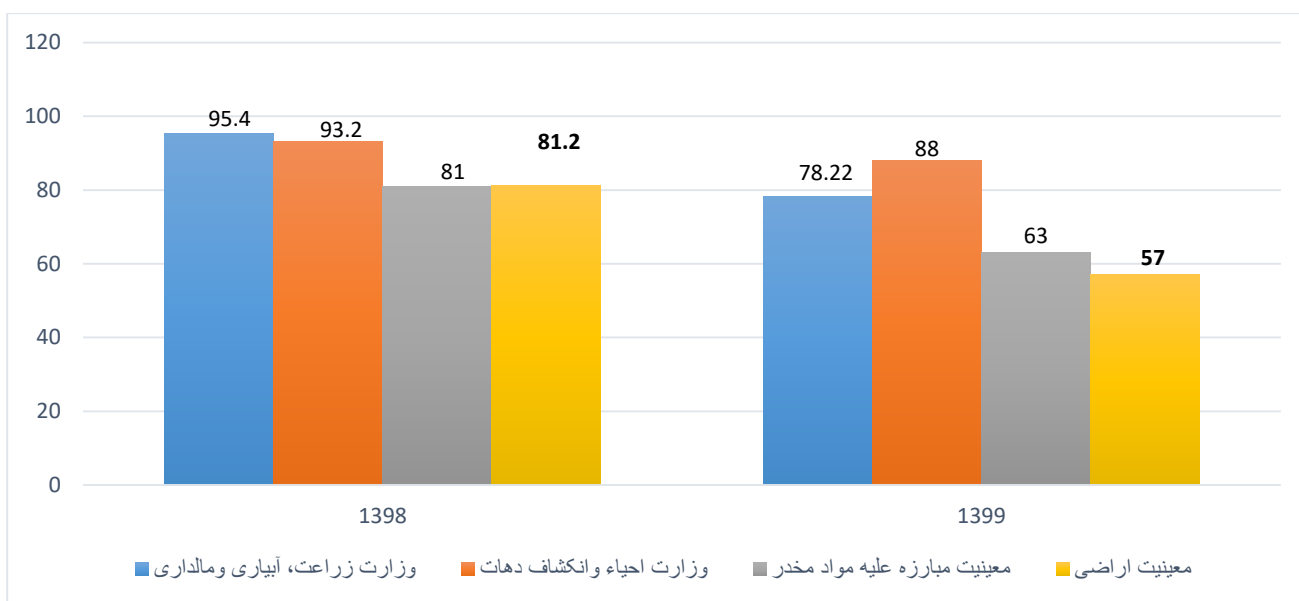
گراف 3. مجموع بودجه و مصارف سکتور زراعت و انکشاف دهات طی ربع چهارم سال مالی 1399

گراف 4 : مقایسه مصرف و بودجه منظور شده سکتور زراعت و انکشاف دهات طی ربع سالهای مالی 1398-1399

گراف 5: مقایسه فیصدی مصارف واحد های بودجوی سکتور زراعت و انکشاف دهات در ربع چهارم سال های مالی 1398 و 1399

3.2 تحلیل وضعیت پروژه های انکشافی متوقف و آغاز نگردیده با ذکر دلایل و علل عدم آغاز کار آن

سکتور زراعت و انکشاف دهات در ربع چهارم سال مالی 1399 دارای 3 پروژه متوقف میباشد که 2 آن مربوط وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و 1 پروژه دیگر آن مربوط وزارت احیاء و انکشاف دهات میباشد.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

1- احداث ذخایر ستراتیژیک غله جات (SGRP)

این پروژه دارای کد 390760AFG بوده و در طی ربع اول سال سال روان 5 فیصد کار آن انجام شده ولی به دلیل عدم تعهد دونر (بانک جهانی) در تمویل پروژه، این پروژه بسته گردیده است

2- پروژه تنظیم آب در مزرعه

این پروژه دارای کد 390598 AFG و از طرف تمویل کننده آن بسته شده است.

وزارت احیاء و انکشاف دهات

پروژه جدید وزارت احیاء و انکشاف دهات با کد AFG/430491 در ربع دوم سال مالی 1399 به دلیل شیوع ویروس کرونا انتقال بودجه آن به حساب پروژه از طرف Donor تا چندی قبل صورت نگرفته بود و چون در ختم سال مالی بودجه آن به حساب پروژه در وزارت مالیه انتقال گردید، بنأ پروژه متذکره در اوایل سال مالی 1400 آغاز خواهد گردید.

3.3: شناسایی پروژه های انکشافی که از آغاز سال مالی تا اکنون مصرف بودجوی ندارند

پروژه جدید وزارت احیاء و انکشاف دهات با کد AFG/430491 در ربع دوم سال مالی 1399 به دلیل شیوع ویروس کرونا انتقال بودجه آن به حساب پروژه از طرف Donor تا چندی قبل صورت نگرفته بود و چون در ختم سال مالی بودجه آن به حساب پروژه در وزارت مالیه انتقال گردید، بنابر پروژه متذکره در اوایل سال مالی 1400 آغاز خواهد گردید و هیچ نوع مصرف ندارد.

3.4 تحلیل گزارش در چوکات اسناد شاخص های انکشافی ANPDF و ASDGs

وزارت محترم زراعت، آبیاری و مالداري برویت هدف دوم (محو گرسنگی، تامین امنیت غذایی و بهبود تغذیه و ترویج زراعت پایدار) و پنج شاخص آن (1-1-2-1 فیصدی افراد غیر مصئون از لحاظ مصئونیت غذایی)، (1-3-2 اوسط حاصل طبقه دهقان در حاصل گندم و برنج)، (2-3-2 حد اوسط درآمد تولید کننده گان کوچک مواد)، (1-4-2 نسبت ساحت زراعتی که تحت زراعت مولد و پایدار قرار دارد) و (1-5-2 تعداد نباتات مزروعی و حیوانات که راجستر و تحت حفاظت قرار گرفته اند) و هم چنان با اهداف دوازدهم (حصول اطمینان از الگوهای پایدار تولید و مصرف) شامل شاخص (1-3-12 فصدی ضایعات گندم و برنج در جریان تولید) و هدف پانزدهم (حفاظت، بازسازی و بهبود استفاده پایدار ایکوسیستم های زمینی (terrestrial))، مدیریت پایدار جنگلات، مبارزه علیه صحرائی شدن زمین، متوقف کردن تخریب زمین و ضایعات تنوع زیستی) و یک شاخص آن (1-1-15 تناسب مساحت جنگلات از تمام اراضی کشور) اهداف انکشاف پایدار و چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان که یکی از اولویت های اساسی آن برنامه ملی جامع زراعت است که دارای 7 اولویت شامل (1) آبیاری، (2) تولید گندم و غلات، (3) زنجیره ارزش های نباتات باغی، (4) تولید مالداري، (5) مدیریت منابع طبیعی با در نظر داشت حساسیت اقلیمی، (6) ساختار امنیت غذایی و تغذیه و (7) اصلاح نهاد ها و انکشاف ظرفیت ها) میباشد پروژه ها و برنامه های خویشرا طرح ریزی و در مرحله اجرا قرار داده است و در نتیجه دریافتیم که دستاورد پروژه های آنوزارت در همخوانی و مطابقت با شاخص های اهداف انکشافی پایدار سکتور زراعت قرار دارد و بالای شاخص های که در طی سال 1399 اجراء صورت گرفته است قرار ذیل می باشند

انطباق دهی شاخص های اهداف انکشاف پایدار (SDGs) با دست آورد های برنامه های وزارت احیا و انکشاف دهات

شماره	شاخص های SDG	نام برنامه	اقدامات وزارت
1	6.1، دسترسی مساویانه و همگانی به آب آشامیدنی مصئون با قیمت قابل استطاعت.	2- برنامه ملی آب رسانی و حفظ الصحه محیطی	برنامه ملی آب رسانی و حفظ الصحه محیطی طی سال مالی 1399 توانسته 250 باب شبکه آبرسانی، 350 حلقه چاه با نصب پمپ دستی و سولر، 69 باب ذخیره آب و اعمار 35326 متر کانال را اعمار و به بهره برداری بسپارد که از مزایای این پروژه ها به تعداد 696731 تن بطور مستقیم و 1612 تن بطور غیر مستقیم که مجموعاً به تعداد 698343 تن میشود مستفید گردیده اند همچنان این پروژه برای 678189 تن مردان زمینه کار کوتاه مدت را فراهم نموده است.
2	9,3 ایجاد زیربنای باکیفیت، قابل اعتماد، پایدار و مقاوم، بشمول زیربنای منطقه وی و فرامرزی، جهت حمایت انکشاف	برنامه ملی راه سازی روستایی	برنامه ملی راه سازی روستایی طی سال مالی 1399 به درازای 167 کیلو متر سرک، 299 متر پل و پلچک را اعمار و 2000 کیلو سرک را در 34 ولایت افغانستان حفظ و مراقبت نموده است از این پروژه برای 47500 هزار تن بشکل مستقیم و به

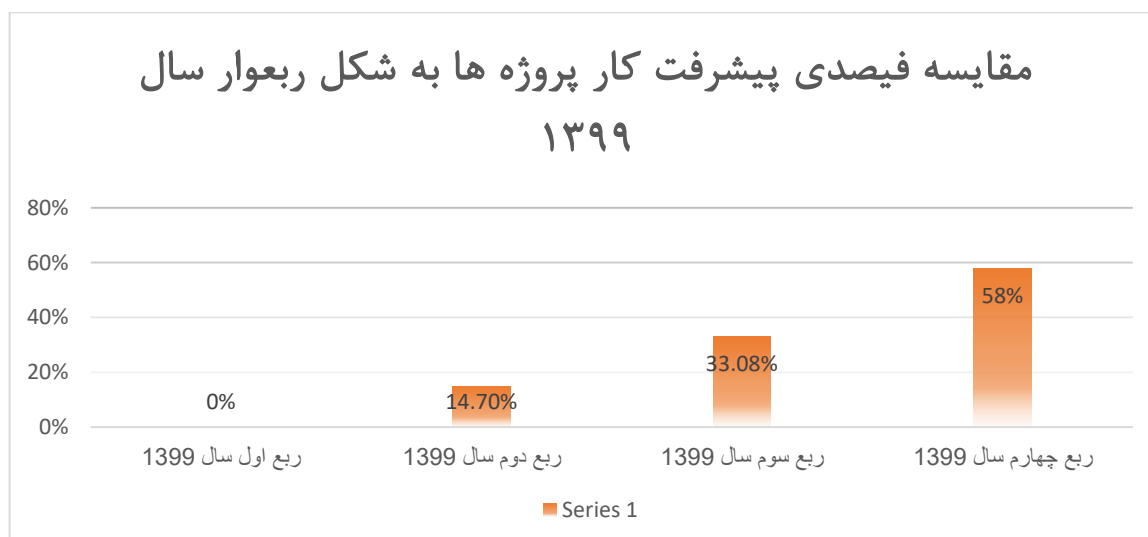
تعداد 171500 هزار تن بشکل غیر مستقیم مستفید گردیده اند از سوی دیگر این پروژه دسترسی روستائیان را به مراکز خدمات اولیه و ایجاد فرصت های کاری را به منظور کاهش فقر در دهات برای 55800 تن مردان و 7300 تن زنان که جمعاً به تعداد 63100 تن میگردد فراهم نموده است فعالیت های برنامه ملی راه سازی روستایی، زیر چتر انکشاف زیربنا در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان به پیش میرود		اقتصادی و رفاه بشری، با تمرکز روی دسترسی مساویانه و قابل استطاعت برای همه.
---	--	--

انطباق دهی شاخص های ANPDF با اهداف و دست آورد های پروژه های انکشافی وزارت احیا و انکشاف دهات

شماره	شاخص ANPDF	نام برنامه	اقدامات وزارت
1	در چهار سال آینده مجموعاً 12000 شورای محلی را به عرضه خدمات تحت پوشش قرار خواهد داد	برنامه ملی میثاق شهروندی	389 به تعداد 1399 توسط برنامه ملی میثاق شهروندی طی سال پلان های 563 شورا را انتخاب، 435 شورا های انکشافی را بسیج، کلستر را ایجاد نموده است قابل 804 انکشافی را تکمیل و به تعداد یاد آورiest که خدمات انجام شده توسط این پروژه برای هزار تن روستائیان روز کاری را ایجاد نموده است برنامه 3315476 ملی میثاق شهروندی، زیر چتر انکشاف زیربنا در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان به پیش میرود

3.5 مقایسه و ارزیابی ربعوار اوسط پیشرفت کار پروژه های انکشافی سکتور به تفکیک واحد بودجوی

گراف 6: مقایسه فیصدی پیشرفت کار پروژه ها به شکل ربعوار سال 1399

4. علل و عوامل عمده مصارف پائین بودجه انکشافی

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به منظور حصول اهداف پلان شده خویش 576 شاخص را برای پروژه های خویش مشخص نموده که از جمله 264 شاخص آن تکمیل و حصول گردیده و کار بالای متباقی شاخص به فیصدی های متفاوت جریان دارد دلایل عمده عدم حصول این شاخص ها در بسیاری از پروژه ها شیوع ویروس کرونا عنوان گردیده است.

معینیت مبارزه علیه مواد مخدر : وزارت محترم مالیه بمنظور جلوگیری از شیوع ویروس کرونا طی سال مالی 1399 از بودجه (5) پروژه انکشافی معینیت مبارزه علیه مواد مخدر پول (3) پروژه انکشافی آنرا تنقیص نموده است .

1- پروژه اعمار تعمیر ریاست های ولایات 2- پروژه ایجاد شلتر در مرکز و ولایات برای معتادین 3- پروژه اعمار تالار پوهنتون هلمند.

معینیت اراضی وزارت شهرسازی و اراضی بدلیل شیوع ویروس کرونا و قرنطین کارمندان، عدم تامین به موقع بودجه و معطل شدن تخصیص 100٪ اجراءات صورت نگرفت.

5. ایجاد شغل برای مردم و فعالیت های مرتبط به موضوع اشتغال زائی

با در نظر داشت محاسبه پروژه های وزارت محترم زراعت به طور مجموعی (80928) فرصت های شغلی را ایجاد کرده که (71601) شغل آن شامل مرد و (9327) شغلی است که برای زنان ایجاد گردیده است.

با در نظر داشت اشتغالزایی فوق در صورت که اوسط درآمد فی تن را 10000 افغانی محاسبه نمایم از تعداد (392093) تن جلوگیری شده است تا زیر خط فقر قرار نگیرند.

همچنان وزارت احیاء و انکشاف دهات طی سال مالی 1399 در 14 پروژه خویش توانسته است برای 1143118 تن مردان و 1619932 تن زنان شغل ایجاد نماید.

8. تحلیل و ارزیابی موثریت و مثمریت مصرف بودجه انکشافی سکتور

وزارت احیا و انکشاف دهات دارای 409 میلیون دالر بودجه انکشافی طی سال 1399 داشته که آن از جمله مبلغ 360 میلیون دالر که 88 فیصد مجموع بودجه آن وزارت را احتواء میکند به مصرف رسانیده است

تحلیل میزان اشتغال زایی پروژه های انکشافی این وزارت به تناسب سایر وزارت ها بلند بوده طوریکه توانسته 23783 تن مردان و 19090 تن زنان شغل ایجاد نماید

9. تحلیل پیشرفت شاخص ها

وزارت محترم زراعت، آبیاری و مالداری به منظور حصول اهداف پلان شده خویش 576 شاخص را برای پروژه های خویش مشخص نموده که از جمله 264 شاخص آن تکمیل و حصول گردیده و کار بالای متباقی شاخص به فیصدی های متفاوت جریان دارد دلایل عمده عدم حصول این شاخص ها در بسیاری از پروژه ها شیوع ویروس کرونا عنوان گردیده است.

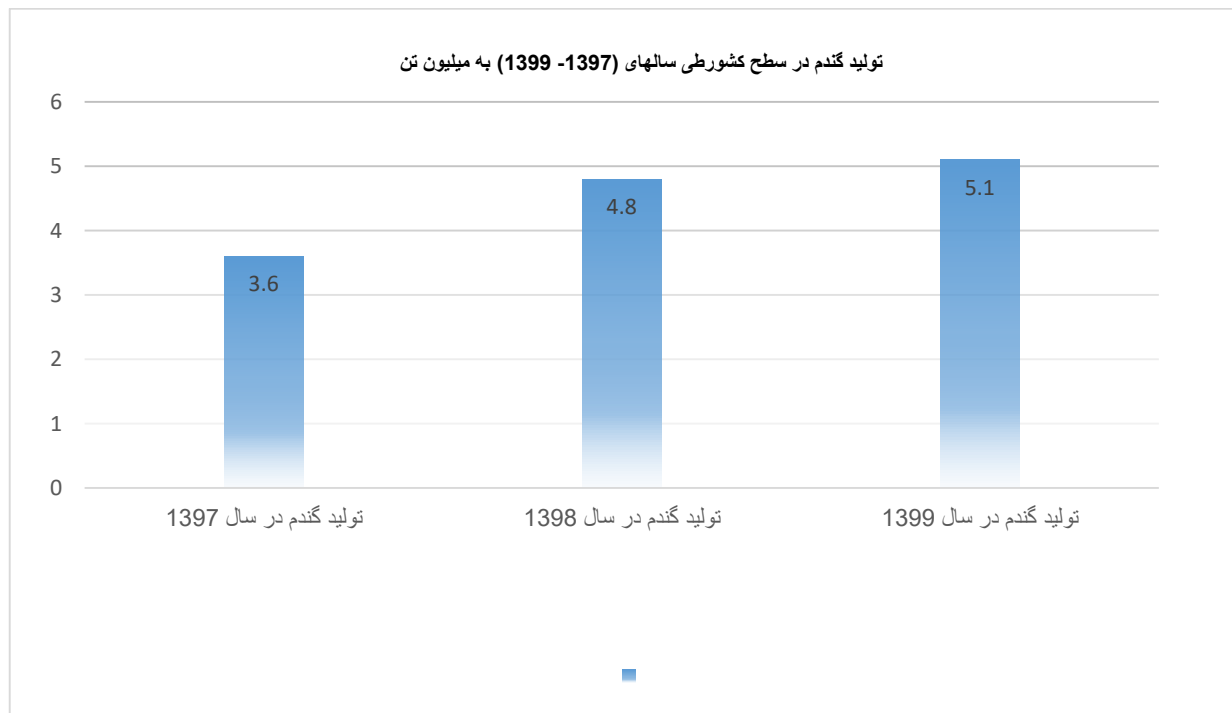
انطباق دهی شاخص های ASDGs و ANPDF

وزارت محترم زراعت برویت هدف دوم (محو گرسنگی، تامین امنیت غذایی و بهبود تغذیه و ترویج زراعت پایدار) و پنج شاخص آن (1-1-2) فیصدی افراد غیر مصئون از لحاظ مصئونیت غذایی)، (1-3-2) اوسط حاصل طبقه دهقان درحاصل گندم و برنج)، (2.3.2) حد اوسط درآمد تولید کننده گان کوچک مواد)، (1-4-2) نسبت ساحات زراعتی که تحت زراعت مولد و پایدار قرار دارد) و (1-5-2) تعداد نباتات مزروعی و حیوانات که راجستر و تحت حفاظت قرار گرفته اند) و هم چنان با اهداف دوازدهم (حصول اطمینان از الگو های پایدار تولید و مصرف) شامل شاخص (1-3-12) فصدی ضایعات گندم و برنج در جریان تولید) و هدف پانزدهم (حفاظت، بازسازی و بهبود استفاده پایدار ایکوسیستم های زمینی (terrestrial)، مدیریت پایدار جنگلات، مبارزه علیه صحرائی شدن زمین، متوقف کردن تخریب زمین و ضایعات تنوع زیستی) و یک شاخص آن (1-1-15) تناسب مساحت جنگلات از تمام اراضی کشور) اهداف انکشاف پایدار و چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان که یکی از اولویت های اساسی آن برنامه ملی جامع زراعت است که دارای 7 اولویت شامل (1) آبیاری، (2) تولید گندم و غلات، (3) زنجیره ارزش های نباتات باغی، (4) تولید مالداری، (5) مدیریت منابع طبیعی با در نظر داشت حساسیت اقلیمی، (6)، ساختار امنیت غذایی و تغذیه و (7) اصلاح نهاد ها و انکشاف ظرفیت ها) میباشد پروژه ها و برنامه های خویشرا طرح ریزی و در مرحله اجرا قرار داده است و در نتیجه دریافتیم که دستاورد پروژه های آنوزارت در همخوانی و مطابقت با شاخص های اهداف انکشافی پایدار سکتور زراعت قرار دارد و بالای شاخص های که در طی سال 1399 اجراء صورت گرفته است قرار ذیل می باشند

پیرامون شاخص (افزایش تولید گندم در سطح کشور از ظرفیت فعلی 4.55 میلیون تن به 5.9 میلیون تن الی سال 1400) طوریکه ارقام نشان می دهد تولید مجموعی گندم طی سال 1399 به (5.1) میلیون تن رسید که با در نظر داشت تولیدات داخلی گندم در سال 1398 که (4.8) میلیون تن بود و همچنان در سال (1397) که (3.6) میلیون تن رسیده بود بالترتیب به مقدار (0.3) و (1.5) میلیون تن به تناسب سال های قبل افزایش تولید گندم را در سال روان نشان می دهد از گندم منحصیث مواد غذایی در کشور های مختلف متفاوت بوده و مورد استفاده قرار میگیرد. در کشور ما به نسبت وضع اقتصادی خراب بیشتر به منظور غذای روزانه از آن استفاده به عمل می آید و به همین سبب مقدار استفاده برای یکنفر در یک سال به 161.9 کیلوگرام می رسد از جانب دیگر در مقایسه به کشور های همسایه بیشترین میزان واردات گندم را افغانستان دارا می باشد به اساس سنجش ها که شامل مواد غذایی برای 32.3 میلیون مجموع نفوس، تخم بذری و ضایعات گندم می گردد تقاضای مجموعی کشور به گندم در این سال به طور تخمین 6.49 میلیون تن تخمین میگردد که از جمله حدود 5.1 میلیون تن از تولیدات داخلی و حدود (1.39) میلیون تن دیگر کمبود پیشبینی میگردد تا این مقدار به شکل گندم و یا آرد از خارج وارد کشور گردد. قابل یاد آوری است در صورت که وزارت محترم در سال 1400 مقدار 0.8 میلیون تن گندم به تناسب سال 1398 بیشتر تولید نماید به هدف تعیین شده چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF) خواهد رسید.

در زمینه شاخص (کاهش نصف ضایعات محصولات و انکشاف بازار معیاری تخم بذری و اصلاح شده گندم) وزارت محترم زراعت اظهار داشته اند که ضایعات گندم 15 فیصد می باشد که در این مورد تا اکنون کدام سروی انجام نگردیده تا ارقام دقیق آن ارایه گردد.

گراف 7: تولید گندم در کشور سال های 97 و 98

وزارت احیاء و انکشاف دهات

انطباق دهی شاخص های اهداف انکشاف پایدار (SDGs) با دست آورد های برنامه های وزارت احیا و انکشاف دهات

شماره	شاخص های SDG	نام برنامه	اقدامات وزارت
1	6.1، دسترسی مساویانه و همگانی به آب آشامیدنی مصئون با قیمت قابل استطاعت.	2- برنامه ملی آب رسانی و حفظ الصحة محیطی	برنامه ملی آب رسانی و حفظ الصحة محیطی طی سال مالی 1399 توانسته 250 باب شبکه آبرسانی، 350 حلقه چاه با نصب پمپ دستی و سولر، 69 باب ذخیره آب و اعمار 35326 متر کانال را اعمار و به بهره برداری بسپارد که از مزایای این پروژه ها به تعداد 696731 تن بطور مستقیم و 1612 تن بطور غیر مستقیم که مجموعاً به تعداد 698343 تن میشود مستفید گردیده اند همچنان این پروژه برای 678189 تن مردان زمینه کار کوتاه مدت را فراهم نموده است.
2	9,3 ایجاد زیربنای باکیفیت، قابل اعتماد، پایدار و مقاوم،	برنامه ملی راه سازی روستایی	برنامه ملی راه سازی روستایی طی سال مالی 1399 به درازای 167 کیلو متر سرک، 299 متر پل و پلچک را اعمار و 2000

بشمول زیربناهای منطقه وی و فرامرزی، جهت حمایت انکشاف اقتصادی و رفاه بشری، با تمرکز روی دسترسی مساویانه و قابل استطاعت برای همه.	کیلو سرک را در 34 ولایت افغانستان حفظ و مراقبت نموده است از این پروژه برای 47500 هزار تن بشکل مستقیم و به تعداد 171500 هزار تن بشکل غیر مستقیم مستفید گردیده اند از سوی دیگر این پروژه دسترسی روستائیان را به مراکز خدمات اولیه و ایجاد فرصت های کاری را به منظور کاهش فقر در دهات برای 55800 تن مردان و 7300 تن زنان که جمعاً به تعداد 63100 تن میگردد فراهم نموده است فعالیت های برنامه ملی راه سازی روستایی، زیر چتر انکشاف زیربنا در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان به پیش میرود
---	---

انطباق دهی شاخص های ANPDF با اهداف و دست آورد های پروژه های انکشافی وزارت احیا و انکشاف دهات

شماره	شاخص ANPDF	نام برنامه	اقدامات وزارت
1	در چهار سال آینده مجموعاً 12000 شورای محلی را به عرضه خدمات تحت پوشش قرار خواهد داد	برنامه ملی میثاق شهروندی	389 به تعداد 1399 توسط برنامه ملی میثاق شهروندی طی سال پلان های 563 شورا را انتخاب، 435 شورا های انکشافی را بسیج، کلستر را ایجاد نموده است قابل 804 انکشافی را تکمیل و به تعداد یاد آورiest که خدمات انجام شده توسط این پروژه برای هزار تن روستایان روز کاری را ایجاد نموده است برنامه 3315476 ملی میثاق شهروندی، زیر چتر انکشاف زیربنا در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان به پیش میرود

1.1. دستاورد های عمده سکتور زراعت و انکشاف دهات

- بهره برداری از 179 کشمش خانه در ولایت کابل؛
- ساخت 186 کشمش خانه ها به هزینه ۱۵۹ میلیون افغانی در ولایت های کابل، پکتیکا، لوگر و غزنی که هریک این کشمش خانه ها گنجایش ۱۲ تا ۱۵ تُن کشمش را دارد؛
- بهره برداری 1068 ذخیره گاه کچالو و پیاز در ولایات ننگرهار، دایکنندی، میدان وردک، کابل پکتیا، بغلان، بامیان و نیمروز و به تفکیک ولایات:
- نقش ولایت کندز در تامین امنیت غذایی، تغذیه و مصونیت غذایی در سطح کشور با توجه به ۵۴ هزار و ۲۳۰ هکتار شالی زار و تولید ۲۲۷ هزار و ۷۶۶ متریک تُن تولید برنج؛
- تولید نزدیک به ۱۰ میلیون و ۴۵۰ هزار جوجه مرغ گوشتی در ولایت بلخ و عرضه 15 تن گوشت مرغ روزانه به مارکیت؛
- افزایش ۲۰ درصدی پنبه (از 57450 تُن به 73119 تُن)؛
- افزایش 12 درصدی تولید جلغوزه مجموع تولید جلغوزه امسال به ۲۴ هزار تُن جلغوزه رسید.
- تولید 980 هزار متریک تن انگور در سراسر کشور؛

- تولید ۲۶,۹ تُن عسل در ولایت کاپیسا، ۲۰۰ تُن عسل در این هرات و حدود ۵۰۰ تُن عسل در ولایت ننگرهار؛
- ساخت ۳۵۰ فارم ماهی پروری تولیدی و تکثیری در ۳۴ ولایت از طریق وزارت زراعت و سکتور خصوصی؛
- تولید 85 متریک تن جلفوزه در ولایت کاپیسا؛
- ایجاد 1000 هکتار باغ پسته در 28 ولایت؛
- احیا ۴۰۰ هکتار محل تخریب شده هینگ؛
- بهره برداری سردخانه‌ی صفرانرژی سیب در دایکندی؛
- ایجاد 1290 باغچه خانگی برای خانم‌ها؛
- ایجاد 2000 جریب باغ های جدید در ولایت کابل؛
- بهره برداری 64 سردخانه صفر انرژی برای سیب در ولایت کابل؛
- بهره برداری 16 ذخیره خانه صفر انرژی برای پیاز و کچالو دذ ولایت بامیان؛
- احیا و حفاظت موازی 128 جریب قوریه باظرفیت تولید در حدود (2330000) اصله نهال در 28 ولایت
- اعمار و ترمیم 240 باب شبکه آبرسانی
- حفر 350 حلقه چاه با نصب پمپ دستی و سولر
- اعمار 35326 متر کانال آبیاری
- اعمار 167 کیلومتر سرک های روستایی
- اعمار 299 متر پل و پلچک
- اعمار 12740 متر دیوار محافظوی
- اعمار 10220 متر کانال و سربند
- بسیج 389 شورا انکشافی قریه
- انتخاب 435 شورا انکشافی قریه
- تکمیل نمودن 563 پلان های انکشافی قریه
- تعدیل قانون تنظیم امور زمینداری.
- تعدیل قانون استملاک.
- تعدیل پالیسی ملی زمین و منظوری آن از سوی جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان.
- تدوین استراتیژی تطبیقی پالیسی ملی زمین و منظوری آن از سوی جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان
- به تعداد 572 قطعه زمین به مساحت 5187752 جریب زمین علفچر در 28 ولایت سروی و نقشه برداری، به مساحت 5187752 جریب علفچر تشخیص گردیده است و به مساحت 1955588 جریب علفچر ثبت بانک زمین گردیده است.

12. چالش های عمده

- مسدود شدن بنادر و راه های تجارتي از جانب کشور های همسایه هنگام رفع حاصل محصولات زراعتی افغانستان؛
- پروسه تهیه و تدارکات پیچیده و بطی؛
- نبود امنیت در بعضی ولسوالی های این ولایت و موجودیت گروه داعش؛
- غصب و اعمار منازل خود سر در ساحات سبز؛
- غصب و تبدیل علفچرها به زمین های زراعتی و مسکونی؛
- عدم حمایت و همکاری مردم در حفاظت و مراقبت منابع طبیعی؛
- غصب و اعمار منازل خود سر در ساحات تطبیق برنامه؛
- انجام دادن فعالیت های موازی توسط پروژه های دیگر در ساحات تحت پوشش؛
- عدم مصونیت لازم امنیتی به متشبین خارجی جهت اشتراک در نمایشگاه های داخلی؛
- پایین بودن سطح سواد بخصوص سواد مالی میان زنان روستایی.
- عدم موجودیت شرایط و موسسات قرضه دهی در دهات دور افتاده کشور
- تاخیر در منظوری بودیجه و امضای پلان سالانه.
- پایین بودن ظرفیت شرکت های خصوصی و مؤسسات غیر دولتی و شورا های انکشافی محلی
- سیستم مغلق تدارکاتی.
- عدم موجودیت آمار و ارقام دقیق در مورد عودت کنندگان

13. پیشنهادات

- هماهنگی و بستن تفاهمنامه ها با همسایه ها برای اجازه صادرات محصولات زراعتی افغانستان به آن کشور ها در طول سال؛
- سهل شدن و سرعت در پروسه تدارکاتی؛
- هماهنگی بارگانه های امنیتی جهت تامین امنیت ساحات تطبیق پروژه و نظارت کننده گان پروژه ؛
- تشکیل کمیته های کاری جهت تثبیت ساحات و حل منازعات املاک؛
- حمایت و همکاری مردم در حفاظت و مراقبت منابع طبیعی؛
- معرفی خاصین و متخلفین به نهاد های عدلی و قضای کشور؛
- جلوگیری از انجام دادن فعالیت های موازی توسط پروژه های دیگر در ساحات تحت پوشش توسط ایجاد نمودن هماهنگی میان این پروژه ها توسط ادارات ذیربط؛
- مصونیت امنیتی به متشبین خارجی جهت اشتراک در نمایشگاه های داخلی؛
- داشتن هماهنگی و ارتباط با بخش های امنیتی و بزرگان اهالی ، ملا امامان و دادن آگاهی به مستفید شونده گان از مفاد پروژه؛
- حل مشکلات اجتماعی قبل از تطبیق پروژه ها؛
- ایجاد دیتابیس در رابطه به فرصت های بالقوه موجود برای انکشاف تشبثات در دهات کشور؛
- ایجاد زیر ساخت ها و ارایه خدمات کافی برای کاهش هزینه های تولید در دهات؛

- زمینه دسترسی قرضه برای روستا نشینان در نقاط دور افتاده کشور؛
- تسریع بخشیدن در روند منظوری بودجه و امضای پلان سالانه؛
- توجه در انتخاب شرکت های خصوصی و موسسات غیر دولتی و شورای های انکشافی با ظرفیت جهت تطبیق بهتر پروژه؛
- حل مشکل سیستم تدارکاتی؛
- ارایه ارقام دقیق پیرامون عودت کنندگان در دهات.

15. سفارشات جهت انعکاس مطالب عمده در گزارش

وزارت احیاء و انکشاف دهات با بیشترین مصرف مالی 88 فیصد در صدر قرارداد، وزارت محترم زراعت، آبیاری و مالدارى با 78.22 فیصد در درجه دوم ، معینیت مبارزه علیه مواد مخدر در رده سوم با 63 فیصد و معینیت اراضی وزارت شهرسازی و اراضی با 57 فیصد در رده چهارم قرار دارد.

منابع و ماخذ:

- گزارش واصله وزارت ها و ادارات سکتور زراعت وانکشاف دهات؛
- سایت انترنتی وزارت های سکتور زراعت وانکشاف دهات و سیستم نظارتی و گزارشدهی مرکزی؛
- سالنامه احصائیوی.